

Alle leesstrategieën

Wat ga je leren?

Je kunt straks:

- de tekst bekijken voordat je gaat lezen (stap 1 t/m 3)
- bedenken wat je moet doen als je het niet meer snapt (stap 4)
- vragen over de tekst beantwoorden tijdens het lezen (stap 5)
- van de tekst een plaatje maken in je hoofd (stap 6)
- de tekst samenvatten (stap 7)

Wat ga je doen?

Een paar dagen geleden las je over pindakaas. Deze les heeft ook te maken met eten. Bekijk eerst de teksten. Maak stap 1 t/m 3. Lees dan de teksten helemaal en maak stap 4 t/m 7.

Weet je het nog?

Lezen doe je in zeven stappen. De vorige les heb je meer geleerd over stap 7: Samenvatten.

Tip! Vind je samenvatten moeilijk?

Bekijk het filmpje dan nog eens op de computer.

Maak de vragen

VOOR HET LEZEN

STAP 1 Leesdoel bepalen

1 Bekijk de drie teksten op bladzijde 2 en 3.

a Stel, je wilt een mening krijgen over broodbeleg. Welke tekst kun je dan het **best** lezen? Kruis aan.

- tekst 1   tekst 3
 tekst 2   alle teksten

b Wat voor soort tekst is **tekst 3**? Kruis aan.

- advertentie   forum op internet   handleiding   recept

STAP 2 Voorspellen

2 Lees de drie teksten globaal.

a Kijk naar de vorm. Uit hoeveel alinea's bestaan de teksten? Kruis aan.

	1 alinea	2 alinea's	3 alinea's	4 alinea's
tekst 1	☐	☐	☐	☐
tekst 2	☐	☐	☐	☐
tekst 3	☐	☐	☐	☐

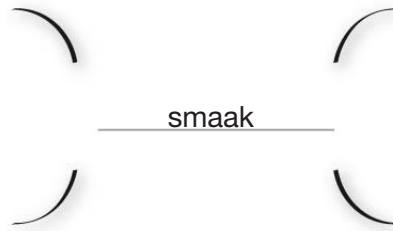
b Lees van elke alinea de eerste en de laatste zin.

Welke tekst gaat **niet** over smaak? Markeer en vul in.

Tekst 1 / 2 / 3, want die tekst is _____

STAP 3 Kennis ophalen

- 3** Wat weet jij al over smaak? Maak een woordweb. Je mag extra lijnen in het web tekenen.

1 **1 Gruwelijk lekker of lekker gruwelijk?**

5 **Pindakaas en hazelnootpasta samen op de boterham. Lekker! Of gruwel jij daarvan? En wat dacht je van pindakaas met jam, kaas met chocopasta of aardbeienjam met kaas? Mensen verzinnen soms verrassende combinaties. Tja, smaken verschillen! Wat de één heerlijk vindt, kan een ander vreselijk vies vinden.**

Hoe proef je?

10 Je proeft eten en drinken met je tong én met je neus. Met je tong proef je verschillende smaken. **Zoet, zuur, zout** en **bitter** ken je wel. Maar er is nog een vijfde smaak: **umami**. Umami is een hartige, zoetpittige smaak. De smaak van sojasaus. Maar met je tong proef je niet álles. Je neus is ook heel belangrijk.

15 Eet of drink maar eens iets met je neus dicht. Of bijvoorbeeld als je verkouden bent. Je eten heeft dan veel minder smaak. Of probeer eens iets te eten wat je erg vindt stinken. Grote kans dat je je neus ervoor ophaalt!

Proeven met ogen en hersenen

20 Ook je ogen en hersenen een belangrijke rol bij proeven. Iets wat jij er goed vindt **uitzien**, smaakt je waarschijnlijk ook beter. Eet je iets nieuws wat lijkt op eten dat je al **gewend** bent, dan vind je het vaak lekkerder. Je hersenen zeggen namelijk: 'Ja, eet maar op, dat is vast ook lekker!' En dan is nog de **kleur** van eten en drinken belangrijk. Eten met een 'lekkere' kleur smaakt vaak beter. Denk aan een rode aardbei of een gele banaan. Eet jij snel een bruine aardbei? Of een zwarte banaan?

Andere smaak

30 Als je ouder wordt, kan je smaak veranderen. Dat heeft te maken met je tong en je neus. Die worden wat minder gevoelig. De smaken in je mond zijn dan wat **minder sterk**. Maar het heeft ook te maken met je hersenen. Al je ervaringen met eten sla je op in je **geheugen**. Daardoor kun je ook dingen **leren** eten of drinken. Als je maar elke dag een spruitje eet, ben je op een bepaald moment 1 die smaak. Maar of je dat nou wil?

1 **2 Rara, welk broodbeleg ben ik?**

Ik zit op je brood en ik giechel.
Wat ben ik?

1 3 Wat vind jij lekker op je boterham? Reageer!

Welke bijzondere combinatie eet jij graag op je boterham? **Vertel het ons!**

5 Nick, gisteren 15.06 uur

Smeerkaas met stroop! Dat vind ik heerlijk. Moet je echt eens proberen!

10 Pien, dinsdag 17.38 uur

Mijn buurjongen eet altijd banaan met sambal op zijn boterham. Eerst lachte ik hem uit. Het leek me zo vies! Toen heb ik het toch zelf een keer geprobeerd. Nu wil ik niks anders meer op mijn boterham.

15 Roos, maandag 16.04 uur

Mijn opa eet vaak haring met tomaten en mayonaise op zijn boterham. Geen haar op mijn hoofd die eraan denkt om dát te eten! Doe mij maar chocopasta met hagelslag.

Maak de andere vragen

TIJDENS HET LEZEN

STAP 4 Herstellen

4 Lees de teksten helemaal.

a Lees in **tekst 1: Grote ... ophaalt!** (r. 17) Wat betekent 'je neus ergens voor ophalen'? Kruis aan.

ergens goed aan ruiken

je ergens mee bemoeien

iets niet willen

niks kunnen ruiken

b Bedoelt de schrijver 'je neus ergens voor ophalen' dus letterlijk of figuurlijk? Markeer het goede antwoord.

figuurlijk / letterlijk

5 Lees in **tekst 1: Als ... smaak.** (r. 33 en 34) Wat past het best op plaats 1? Kruis aan.

gehecht aan

gezond door

gewend aan

ziek van

6 Lees in **tekst 3: Geen ... eten!** (r. 14 en 15)

Bedoelt Roos *geen haar op mijn hoofd* letterlijk of figuurlijk?

Markeer het goede antwoord en vul in.

Roos bedoelt dat *letterlijk / figuurlijk*, want ze bedoelt dat _____

STAP 5 Vragen stellen

7 In regel 4 van **tekst 2** lees je de WH-vraag: *Wat ben ik?*

a Staat het antwoord op deze WH-vraag in de tekst? Markeer en vul in.

Ja / Nee, want _____

b Wat is het antwoord op de WH-vraag, denk jij? Vul in.

Tip: kijk naar het plaatje. Overleg eventueel met een klasgenoot.

Het antwoord is: _____

8 Lees in **tekst 1**: *Of ... smaak.* (r. 15 en 16)

a Welke WH-vraag met *Waarom* kun je stellen over deze zinnen? Vul in.

Waarom heeft eten minder smaak als _____

b Wat is het antwoord op deze WH-vraag? Schrijf op.

_____

STAP 6 Visualiseren

9 Lees in **tekst 3** de derde alinea.

a Welke drie signaalwoorden van tijd zie je? Markeer ze in de tekst.

b Is de volgorde van tijd belangrijk in deze alinea? Markeer en vul in.

Ja / Nee, want Piens mening is _____

NA HET LEZEN

STAP 7 Samenvatten

Weet je het nog? Samenvatten

Ga je een samenvatting maken?

- Bedenk eerst wat het schrijversdoel is.
- Markeer de hoofdgedachte: het belangrijkste uit de tekst.
- Markeer de kernwoorden en kernzinnen met een andere kleur.
- Gebruik de hoofdzaken in je samenvatting. Laat bijzaken weg.

10 De drie teksten zijn met verschillende doelen geschreven. Welke schrijversdoel past bij welke tekst? Kruis aan.

	vermaken	iets leren	iets voordoen	mening geven
tekst 1	☐	☐	☐	☐
tekst 2	☐	☐	☐	☐
tekst 3	☐	☐	☐	☐

11 Stel, je wilt **tekst 1** samenvatten.

a Wat is de hoofdgedachte van tekst 1? Markeer die zin in de tekst.
Tip: het is een zin in de eerste, vetgedrukte alinea.

b Wat helpt je **niet** bij je samenvatting? Kruis aan.

- de eerste zin van de alinea   de vette, schuingedrukte woorden
 de hoofdgedachte   de woorden 'tussen aanhalingstekens'

Kijk terug

12 Kijk nog eens naar je antwoorden op vraag 1 en 2. Verbeter ze zo nodig. Kijk ook naar vraag 3. Schrijf nieuwe woorden er in een andere kleur bij.

Tijd over?

13 Kijk nog eens naar vraag 11a. Zou jij de afbeelding bij tekst 1 opnemen in je samenvatting? Waarom wel of niet? Schrijf het op een apart blaadje.

Tip! Doe zelf een smaakproef. Ga voor een voorbeeld naar YouTube en typ in het zoekveld *noj smaak*. Bekijk het bovenste filmpje, een fragment van het Klokhuis.